

Liberal Düşünce'nin elinizdeki sayısı, siyasi iklimdeki müthiş ısınmanın sıcaklarla daha bunaltıcı bir hal aldığı bir dönemde hazırlandı. Artık besbelli: 1996 Yaz'ı alışılmış yaz rehavetine kendimizi kolayca bırakıverdiğimiz, entellektüel etkinliklerimizi şu veya bu şekilde rölantiye aldığımız bir yaz olmayacak. Aksine, Türk demokrasi tarihinde son derece hayati bir tecrübenin başlangıcı olarak, büyük bir entellektüel dinamizmi ve zihni teyakkuzu gerektiren bir yaz olacak. Bazıları pek arzulamasa da yaşanması kaçınılmaz olan bu tecrübenin, demokrasimizin kazanç hanesine kaydedilebilmesi, onun hiç vakit kaybetmeksizin serinkanlı yaklaşımlarla ele alınmasına bağlı. Buysa, içine hapsedilmek istediğimiz paradigmalardan ötesinde, önyargıları değil anlamayı esas alan ve barış içinde birarada yaşamanın zeminini çeşitlilik/ çoğulculuk ekseninde araştıran bakış açılarının şekillendirdiği analizleri gerektiriyor.

Liberal Düşünce, işte bu sayısında, yaşama başladığımız "tecrübeyi", liberal perspektifin kavramsal örgüsünü oluşturan farklı kavram -değerlerden hareket ederek anlamayı ve anlaşılır kılmayı deneyen yazılarla açılıyor. Değerli düşünce adamımız Ahmet Arslan'ın Refah Partisi'nin başarısını, adalet kavramının analizi eşliğinde ve derin bir filozofik kavrayışla ele aldığı yazısı bunun yetkin bir örneği. Bu yazı, sanıyoruz, sözkonusu başarıyı, gerek önyargısız bir şekilde gerçekten anlamak isteyenler, gerekse onu kof ve sığ argümanlarla açıklamaya çalışanlar için, ayrı ayrı sebeplerle son derece ufuk açıcı olacak; ikinciler için, aynı zamanda ibret verici ve öğretici olması umulur. Melih Yürüsen'in Refah Partisi'nin yükselişini insan tabiatının kaçınılmaz tezahürü olarak çeşitlilik kavramından ve/veya olgusundan kalkarak ele aldığı yazısını, öncelikle ve özellikle bu yükselişten abartılı bir korku duyanlara yahut onu korku (tmaca) konusu yapanlara tavsiye edebiliriz.

Bu çerçevede değerlendirebilecek bir diğer yazı, Filistin kökenli Amerikalı düşünce adamı İmad-ad Dean Ahmad'ın, piyasa ekonomisiyle İslamiyetin nasıl bağdaştığını son derece güçlü bir şekilde argümantize eden yazısı. Ahmad'ın yazısının ilk bölümü, Liberal Düşünce Topluluğu'nun, 18-19 Mayıs tarihinde Ankara'da, Friedrich Naumann, Vakfı'yla ortaklaşa düzenlediği "Türkiye İkinci Uluslararası Liberal Düşünce Sempozyumu"nda tebliğ olarak sunulmuş ve dinleyicilerin büyük ilgisini toplamıştı. Sanıyoruz, Ahmad'ın yazısı çok geniş bir kesimin ilgisini çekebilir ve yaşamakta olduğumuz tecrübenin iktisadi yönelimleri konusunda canlı bir

tartışmanın başla(tıl)masının vesilesi olabilir. Elbette, Dergimiz Danışma Kurulu üyesi Gary Becker'ın serbest piyasayla dinlerin gelişmesi arasında paralellik kurduğu yazısının da bu konudaki kavrayışımızı genişletmesi açısından son derece dikkate değer olduğunu belirtmek gerekir.

Aslında, Liberal Düşünce bu sayısında organik bir bütünlük içinde. Esat Öz'ün demokrasi tarihimizdeki önemli bir dönemeci kavramları yerli yerine oturtarak incelediği yazısı, bugünkü sıkıntılarımızın kaynağını ve demokratikleşmede aldığımız mesafeyi değerlendirmemiz açısından özel bir ilgiyi hak ediyor. Ömer Çaha, Metin Toprak ve İbrahim Dalmış'ın güçlü bir teorik öndeğerlendirmeyle sundukları incelemeleri Türk sağının ve RP'nin sosyo-kültürel dokusu konusunda önemli ipuçları veriyor.

Alman felsefeci Detmar Doering'in yukarıda sözünü ettiğimiz "sempozyum"da takdim ettiği tebliği metni de, kullanıla kullanıla neredeyse suyu çıkarılan iki kavramı-küreselleşme ve yerelleşme -dikkat çekici bir eleştirel bakışla ele alıyor. Kavram fetişizminin ve kavramları moda uyuşturucular olarak tüketmenin gitgide daha yaygın bir alışkanlık haline aldığı bir ülkede Doering'in yazısının epey uyarıcı olacağını sanıyoruz. Yine son derece kötüye kullanılan kavramlardan biri haline gelen "çevrecilik" de, Vural Fuat Savaş'ın yazısıyla birlikte birey özgürlüğüyle uyumlu bir bağlama oturtuluyor. Filozof-iktisatçılar kuşağının en büyük isimlerinden olan Ludwig von Mises'in büyük eseri "Antikapitalist Zihniyet" ten kısa ama hayati bir önem taşıyan bir bölüm yayınlıyoruz. Her türden kolektivizmin düşünce ufkumuzu daralttığı bir ülkede bu tür çevirilerin çok faydalı olduğunu inanıyoruz.

Son olarak, iki yazıya daha temas etmek istiyoruz. Mehmet Seyitdanlıoğlu'nun bir öndeğerlendirmeyle sunduğu "Sadık Rifat Paşa'nın Avrupa Risalesi" modernleşme serüvenimizin önemli bir belgesini ışığa çıkarırken; Rasim Toprak'ın makalesi ise, Mustafa Erdoğan'ın Demokrasi, Laiklik, Resmi İdeoloji" adlı eserini günümüz tartışmalarıyla ilişkilendirerek kapsamlı bir analize tabi tutuyor. Liberalizmin Tarihinden ve Kitap/Eleştiri bölümlerimizde yer alan bu yazılar da, türlerinin yetkin ürünleri olarak ayrı bir ilgiyi hak ediyorlar diye düşünüyoruz.

Sizi, Liberal Düşünce'nin kısa bir dökümünü yaptıığımız zengin içeriğiyle baş başa bırakıyoruz. Sonbahar sayımızda buluşacağımız umuyla ... ■